ADVIESNOTA

Belastingsamenwerking Oost-Brabant

Bijlage 1: Toelichtende tekst en advies

Aanpassing Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Wat is het?
De naam van de Wijzigingswet verwoordt de ambitie ervan: het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen, door meer handen en voeten te geven aan de kaderstellende en controlerende rol van lokale gemeenteraden van deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van waterschappen. De wetswijziging wil dit realiseren door gemeenteraden meer inspraak te geven bij zowel het treffen van een gemeenschappelijke regeling als over de besluiten van het bestuur van het samenwerkingsverband.

Wat zijn de wijzigingen?

1) Inlichtingenverstrekking

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dient alle inlichtingen te geven aan de besturen van de deelnemers die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

2) Zienswijzeprocedure

De besturen van de deelnemers krijgen de bevoegdheid om een zienswijze in te dienen voorafgaand aan het nemen van besluiten door het bestuur van een gemeenschappelijke regeling.

3) Adviescommissie

De lokale politiek kan gezamenlijk een voorstel doen tot het oprichten van een gemeenschappelijke adviescommissie. Zijn alle deelnemende gemeenteraden akkoord met een adviescommissie, dan moet het samenwerkingsverband zorg dragen voor de oprichting daarvan. Deze adviescommissie, bestaande uit raads-/bestuursleden van de deelnemende gemeenten en waterschappen, adviseert de gemeenteraden, algemeen besturen en het samenwerkingsverband én helpt met het voorbereiden van zienswijzen.

4) Regeling voor wijziging, opheffing, toe- en uittreding

De gemeenschappelijke regelingen moeten bepalingen bevatten over de wijziging, opheffing, toetreding en (voorwaarden van) uittreding. Dit was al het geval voor regelingen die voor onbepaalde tijd zijn getroffen, maar deze verplichting gaat door de wetswijziging ook gelden voor regelingen van bepaalde tijd.

5) Evaluatie

In de gemeenschappelijke regeling moet worden opgenomen of, en zo ja, hoe de regeling wordt geëvalueerd.

6) Burgerparticipatie

De wijziging van de Wgr voorziet ook in de introductie van de verplichting dat in de gemeenschappelijke regeling bepalingen zijn opgenomen over de wijze waarop burgers, in

het specifiek ingezetenen van de deelnemers en belanghebbenden, bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van de regeling betrokken worden.

Welke afwegingen moeten er gemaakt worden?

De wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) heeft invloed op het aanpassen van de bestaande GR BSOB. Naast het adopteren van de hierboven genoemde wijzigingen, laat de WGR ook de vrijheid om te regelen dat dergelijke bevoegdheden en inspraakmogelijkheden niet geboden worden. De besturen van de deelnemers van BSOB dienen te besluiten of:

- mogelijkheden tot het indienen van zienswijzen worden opgenomen.
- het al dan niet uitsluiten van zienswijzen tegen voorgenomen besluiten van het samenwerkingsverband.
- het opnemen van een verplichting van het (dagelijks) bestuur van het samenwerkingsverband om te reageren op ingediende zienswijzen.
- het eventueel inrichten van een gemeenschappelijke adviescommissie.
- het wel of niet evalueren van de gemeenschappelijke regeling.
- het eventueel bieden van mogelijkheden tot burgerparticipatie.

Het is dan ook belangrijk om de voor- en nadelen tegen elkaar op te wegen en te inventariseren welke kansen en risico's eraan verbonden zijn om een gedegen afweging te maken.

Hoe luidt het advies?

Met betrekking tot:

Punt 1 'Inlichtingenverstrekking'
Het advies is de verplichte wetgeving volgen dus geen extra aanpassingen aan de Wgr.

Onderbouwing: er verandert weinig t.o.v. de huidige situatie. Immers, is de verplichting tot het verstrekken van inlichtingen vergelijkbaar met de inlichtingenplicht die rust op het college van B&W op grond van artikel 169 van de Gemeentewet. De verplichting om bepalingen te bevatten over de wijziging, opheffing, toetreding en (voorwaarden van) uittreding brengt niets nieuws in de zin dat de GR BSOS een regeling voor onbepaalde tijd is en deze bepalingen dus al kent.

Punt 2 'Zienswijzeprocedure'
Het advies is de zienswijzeprocedure niet verder uit te breiden dan reeds is opgenomen in de bestaande GR en zoals weergegeven in de nieuwe GR BSOB 2024.

Onderbouwing: door de wijziging van de Wgr krijgen zowel de lokale politiek (lokale gemeenteraden van deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van waterschappen) als de burgers (ingezetenen van de deelnemers en belanghebbenden) mogelijk meer zeggenschap over de inrichting van en besluitvorming door gemeenschappelijke regelingen. Alles heeft te maken met de wijze waarop de huidige GR BSOB is ingericht. Deze is namelijk al ingericht op de kaderstellende en controlerende rol van de lokale politiek. Een rol die nu wordt uitgeoefend door het Algemeen Bestuur (AB) van BSOB, bestaande uit vertegenwoordigers (bestuurders of wethouders) uit alle

deelnemende gemeenten en het waterschap – gekozen door de inwoners van de gemeenten tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. Zij stellen het beleid van BSOB vast. Dit beleid moet de algemene belangen behartigen van alle deelnemers bij elkaar. Zo bepaalt het AB o.a. de leidraad en regels die gelden bij de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen. BSOB volgt hierbij de besluiten, regelingen en verordeningen (tarifering) van de deelnemers. Gelet hierop lijkt het overbodig de zienswijzeprocedure uit te breiden.

Punt 3 'Adviescommissie'
Het advies is zo'n adviescommissie niet op te richten en dat in de nieuwe GR BSOB vast te leggen.

Onderbouwing: Kijkend naar de onderbouwingen bij punten 2 en 6 is het ook de vraag of het wenselijk en nodig is een 'Adviescommissie' en een Evaluatie' te regelen inde GR BSOB. Dit vooral gelet op de reeds bestaande grote zeggenschap van de lokale politiek in de vorm van het AB op de besluitvorming van het samenwerkingsverband en de daarbij vastgelegde communicatie- en overlegstructuur.

Punt 4 'Regeling voor wijziging, opheffing, toe- en uittreding'
Het advies is de verplichte wetgeving volgen en dus geen extra aanpassingen aan de Wgr.

Onderbouwing: er verandert maar heel weinig t.o.v. de huidige situatie (zie ook onderbouwing punt 1).

Punt 5 'Evaluatie'
Het advies is geen evaluatiemogelijkheid op te nemen.

Onderbouwing: zie hiervoor ook de onderbouwing bij punt 3. Hieraan toegevoegd dat het gaat om het uitvoeren van een 'dubbele' of 'extra' evaluatie. Reeds binnen het takenveld van de vertegenwoordigers (bestuurders of wethouders) uit alle deelnemende gemeenten en het waterschap is het evalueren van de GR geregeld. Het evalueren van de GR staat elke 3 jaar geagendeerd bij AB-vergaderingen.

Punt 6 'Burgerparticipatie'
Het advies is de burgerparticipatie niet uit te oefenen en in de nieuwe GR BSOB uit te sluiten.

Onderbouwing: de (mogelijkheid tot) participatie van burgers is gering, aangezien BSOB tot taakstelling heeft de Wet WOZ te volgen, landelijke wet- en regelgeving en de Belastingverordeningen van de deelnemers. Het AB controleert en ziet reeds toe dat BSOB het door hen gestelde beleid goed uitvoert. Er bestaat dus al een grote controlerende en kaderstellende rol van het AB - bestaande uit bestuurders of wethouders uit alle deelnemende gemeenten en het waterschap. Mede door de feitelijk geringe mogelijkheid tot burgerparticipatie bij het product belastingheffing en -invordering en de Wet WOZ is het advies participatie van burgers niet toe te passen. Dit borgt tevens het behouden van de snelheid en effectiviteit van handelen en de slagvaardigheid in besluitvorming van het bestuur van BSOB.

Samenvattend
Samenvattend luidt het advies ter bevordering van het behoud van de slagkracht, besluitvaardigheid en efficiëntie waarmee BSOB opereert de genoemde punten 1 t/m 6 niet uit te oefenen en in de nieuwe GR BSOB uit te sluiten c.q. niet te laten leiden tot extra aanpassingen aan de GR BSOB.